

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 14/22
Люксембург, 25 януари 2022 г.

Решение по дело C-181/20
VYSOČINA WIND

Съдът обявява частична невалидност на Директива 2012/19 относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване, доколкото тази директива задължава производителите на фотоволтаични панели да финансират разходите, свързани с управлението на отпадъците, получени от тези панели, когато те са пуснати на пазара на дата, предхождаща датата на влизане в сила на посочената директива

В допълнение тази директива не допуска национално законодателство, което възлага задължението за финансиране на тези разходи на потребителите на фотоволтаични панели, пуснати на пазара след датата на нейното влизане в сила

Vysočina Wind е чешко дружество, което експлоатира слънчева електроцентрала, оборудвана с фотоволтаични панели, пуснати на пазара след 13 август 2005 г.

Съгласно задължението, предвидено в чешкия закон № 185/2001 за отпадъците (наричан по-нататък „Законът за отпадъците“)¹, това дружество участва във финансирането на разходите, свързани с управлението на отпадъците от фотоволтаични панели, и на това основание заплаща съответните вноски през 2015 г. и 2016 г.

Тъй като обаче счита, че това задължение за заплащане на вноски е последица от неправилното транспониране на Директива 2012/19 относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО)² и че заплащането на тези вноски представлява вреда, Vysočina Wind предявява иск за обезщетение срещу Чешката република пред чешките съдилища. В този контекст Vysočina Wind твърди, че разпоредбата на Закона за отпадъците, с която се предвижда задължение за потребителите на фотоволтаични панели да заплащат съответните вноски, противоречи на член 13, параграф 1 от Директивата относно ОЕЕО, който задължава производителите на електрическо и електронно оборудване, а не неговите потребители, да финансират разходите, свързани с управлението на отпадъците от такова оборудване, пуснато на пазара след 13 август 2005 г.

Тъй като предявеният от Vysočina Wind иск е уважен в първоинстанционното производство, а съдебното решение е потвърдено от въззивната съдебна инстанция, Чешката република подава касационна жалба пред Nejvyšší soud (Върховен съд, Чешка република).

Сезиран с преюдициално запитване от тази юрисдикция, Съдът, заседаващ в голям състав, се произнася, от една страна, относно тълкуването и валидността на член 13, параграф 1 от Директивата относно ОЕЕО, като уточнява, от друга страна, какви са условията за ангажиране на отговорността на дадена държава членка за нарушаване на правото на Съюза при транспонирането на дадена директива.

Преценката на Съда

¹ Член 37р от zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (Закон № 185/2001 за отпадъците и за изменение на някои други закони).

² Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) (ОВ L 197, 2012 г., стр. 38, наричана по-нататък „Директивата относно ОЕЕО“).

След буквално тълкуване на Директивата относно ОЕЕО Съдът потвърждава, на първо място, че **фотоволтаичните панели представляват електрическо и електронно оборудване** по смисъла на тази директива, поради което съгласно член 13, параграф 1 от същата директива финансирането на разходите, свързани с управлението на отпадъците, получени от такива панели, пускани на пазара след 13 август 2012 г. — датата на влизане в сила на тази директива — следва да е в тежест на производителите на посочените панели, а не, както предвижда чешкото законодателство, на потребителите.

На второ място Съдът разглежда въпросът за валидността на член 13, параграф 1 от Директивата относно ОЕЕО, доколкото тази разпоредба се прилага към фотоволтаичните панели, пускани на пазара след 13 август 2005 г. или на дата, следваща датата на влизане в сила на тази директива.

Във връзка с това Съдът припомня първо, че макар принципът на правна сигурност да не допуска нова правна норма да бъде прилагана по отношение на положение, възникнало преди влизането в сила на тази норма, от постоянната практика на Съда също така следва, че новата правна норма се прилага незабавно по отношение на бъдещите последици от положение, създадено при действието на предходната норма, както и спрямо новите правни положения.

Поради това Съдът проверява дали прилагането на правната норма, съдържаща се в член 13, параграф 1 от Директивата относно ОЕЕО, съгласно който производителите, а не потребителите са длъжни да поемат финансирането на разходите, свързани с управлението на отпадъците, получени от фотоволтаични панели, пускани на пазара след 13 август 2005 г., когато тези панели са се превърнали или ще се превърнат в отпадъци, считано от датата на влизане в сила на директивата, е в състояние да засегне положение, възникнало преди тази директива да е влязла в сила, или, напротив, прилагането на тази норма следва да уреди бъдещите последици от дадено положение, възникнало преди влизането в сила на посочената директива.

Тъй като все пак правната уредба на Съюза, която е в сила преди приемането на Директивата относно ОЕЕО, предоставя на държавите членки възможност да изберат да възложат поемането на разходите за управлението на отпадъците от фотоволтаични панели или на настоящите, или на предишните притежатели на отпадъците, или на производителя, или на дистрибутора на фотоволтаичните панели, **Директивата относно ОЕЕО оказва въздействие върху положения, възникнали преди влизането ѝ в сила в държавите членки, които са избрали да възложат задължението за поемането на тези разходи на потребителите на фотоволтаичните панели, а не на производителите им, какъвто е случаят с Чешката република.**

Във връзка с това Съдът уточнява, че не може да се счита, че нова правна норма, която се прилага към заварени положения, е в съответствие с принципа за недопускане на обратно действие на правните актове, когато тя променя а posteriori и по непредвидим начин разпределението на разходите, които повече не могат да бъдат избегнати. В конкретния случай обаче **при проектирането на техните продукти производителите на фотоволтаични панели не са били в състояние да предвидят, че впоследствие те ще бъдат задължени да поемат финансирането на разходите, свързани с управлението на отпадъците, получени от тези панели.**

С оглед на тези съображения Съдът **обявява член 13, параграф 1 от Директивата относно ОЕЕО за невалиден, доколкото тази разпоредба задължава производителите да финансират разходите, свързани с управлението на отпадъците от фотоволтаични панели, пуснати на пазара между 13 август 2005 г. и 13 август 2012 г.**

На трето място, Съдът посочва, че само по себе си обстоятелството, че повече от един месец преди приемането на Директивата относно ОЕЕО в Закона за отпадъците е включена разпоредба, която предвижда задължение за заплащане на съответните вноски от потребителите на фотоволтаични панели, като това противоречи на тази директива, не

представлява нарушение на правото на Съюза от страна на Чешката република, тъй като постигането на предписания с директивата резултат не може да се счита за сериозно застрашено, преди тя да е станала част от правния ред на Съюза.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293